OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
Nuorisotyön ja –politiikan vastuualue
Kulttuuriasiainneuvos Seija Astala 15.3.2017

EDUSKUNNAN TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE

Asia: E 139/2016 vp Valtioneuvoston selvitys: Nuoriso; Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle; Euroopan solidaarisuusjoukot

Euroopan solidaarisuusjoukot

Komission tiedonanto Euroopan solidaarisuusjoukoista perustuu komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin puheessaan unionin tilasta syyskuussa 2016 esittämään aloitteeseen.

Solidaarisuusjoukkojen tavoitteena on edistää eurooppalaisen yhteiskunnan yhteenkuuluvuutta ja yhteisvastuullisuutta sekä antaa kaikille nuorille (17-30-vuotiaat) mahdollisuus osallistua solidaarisuustoimintaan EU:n alueella suorittamalla 2-12 kuukauden mittaisen jakson joko vapaaehtois- tai ammatillisessa toiminnassa. Toiminnan ensi vaiheessa hyödynnetään olemassa olevia rahoitusohjelmia ja –resursseja nuorten sijoittamiseksi hankkeisiin. Komission tavoitteena on, että 100 000 nuorta olisi liittynyt solidaarisuusjoukkoihin vuoteen 2020 mennessä. Tiedonannon mukaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminta olisi rahoitettava kokonaan sen omaan oikeusperustaan perustuvasta omasta budjettikohdasta. Komission mukaan rahoitus voidaan tarvittaessa järjestää mukauttamalla nykyistä rahoituskehystä. Tätä varten tarvittavista järjestelyistä huolehtii komissio.

Suomi on pitänyt tärkeänä, että uudet aloitteet toteutetaan EU:n nykyisen rahoituskehyksen puitteissa ja että nuorten työllisyyttä edistetään ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulle kuuluvilla toimilla. Vapaaehtoistoiminta ei saa haitata tai korvata palkkatyötä. Suomi on myös painottanut, että solidaarisuusjoukkoaloitetta kehitettäessä tulee kunnioittaa jäsenmaiden erilaisia vapaaehtoistoiminnan perinteitä ja periaatteita. Nuorten oikeudet tulee turvata kaikissa solidaarisuustoiminnan vaiheissa. On myös varmistettava, että aloitteet koordinoidaan hyvin eivätkä ne ole päällekkäisiä jo olemassa olevien välineiden ja hankkeiden kanssa (esim. Erasmus+/Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu, EVS).

Eduskunnan sivistysvaliokunta antoi lausunnon asiasta 7.3.2017.

Valmisteluvaihe

Komissio käynnisti hankkeen varsin puutteellisesti valmisteltuna ilman jäsenmaiden, nuorten ja nuorisoalan toimijoiden asianmukaisia kuulemismenettelyjä. Nuorille avattiin mahdollisuus rekisteröityä hankkeisiin 7.12.2016, eli samana päivänä kuin komissio julkaisi solidaarisuusjoukkoja koskevan tiedonannon. Rekisteröityneitä nuoria on tällä hetkellä noin

23 000, joista suomalaisten osuus on 230. Nuorille paikkoja tarjoavien järjestöjen rekisteröityminen on alkanut maaliskuun alussa.

Komissio ei ole juurikaan antanut lisätietoja hankkeen etenemisestä tiedonannon julkaisemisen jälkeen.

Varmistaakseen jäsenmaiden mahdollisuudet osallistua aloitteen toimeenpanon ja erityisesti sitä koskevan lainsäädäntöehdotuksen valmisteluun neuvosto antoi 17.2.2017 päätelmät, joissa komissiota kehotetaan esittämään solidaarisuusjoukkojen mahdollisen toisen vaiheen toteuttamista varten selkeä viitekehys joukkojen toiminnalle, rahoitukselle ja toiminnan arvioinnille. Jäsenmaat ovat pitäneet tärkeänä, että solidaarisuusjoukoille ei aseteta ainoastaan määrällisiä tavoitteita, vaan myös turvataan nuorten laadukas sijoittuminen ja hankkeiden vahva oppimisulottuvuus. Solidaarisuusjoukot eivät myöskään saa aiheuttaa työmarkkinoille epäsuotuisia vaikutuksia esimerkiksi niin, että solidaarisuusjoukkoihin kuuluvia nuoria käytettäisiin korvaamaan palkkatyötä.

Solidaarisuusjoukkojen omaa oikeusperustaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen valmistelemiseksi komissio käynnisti 6.2.2017 laajan julkisen kuulemisen solidaarisuusjoukoista. Komissio järjestää 12.4. sidosryhmäkuulemisen aiheesta.

Alustavien tietojen mukaan komissio antaisi solidaarisuusjoukkoja koskevan lainsäädäntöehdotuksen 24.5.